

Länsstyrelsen Västernorrland
Miljöprövningsdelegationen

YTTRANDE

Dnr 551-8835-17; Ansökan om tillstånd till uppförande och drift av gruppstation för vindkraft vid Storåsen i Ånge kommun

Miljöprövningsdelegationens begäran den 25 februari 2019 samt beviljat anstånd återopas. Storåsen Vind AB ("SVAB") bemöter härmed inkomna yttranden över tillståndsansökan.

SVAB noterar att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, LFV, Försvarsmakten, Energimyndigheten och Skogsstyrelsen tillstyrker eller inte har någon erinran mot projektet. Även Svenska Kraftnät och Naturskyddsföreningen Sundsvall Ånge har meddelat att de inte har någon erinran, men framför i yttrandena vissa påpekanden vilka bemöts särskilt nedan.

SVAB noterar vidare att Sveriges geologiska undersökning och Havs- och vattenmyndigheten avstår från att yttra sig i ärendet.

A. Ansökans omfattning m.m.

SVAB har i skrivelse den 11 mars 2019 justerat tillståndsansökan till att avse högst 31 stycken vindkraftverk. Ansökan omfattar inte längre uppförande och drift av vindkraftverk i den nordvästra delen av projektområdet, närmast Lillmörtsjön. Justeringen har gjorts med anledning av synpunkter som inkommit från bygg- och miljönämnden och närboende vid Lillmörtsjön samt underhandskontakter med Ånge kommun.

Med anledning av justeringen inger SVAB justerade kartor över undantagsområden, Bilaga 1 och 2, vilka ersätter de tidigare ingivna kartorna, bilaga 5 och 6 till kompletteringen. På de justerade kartorna är området i den nordvästra delen av ansökansområdet angivet som ett undantagsområde där inga vindkraftverk får uppföras men där internt elnät, vägar och annan kringverksamhet får anläggas om det behövs för vindkraftsanläggningen.

SVAB har vidare tagit fram uppdaterade ljudberäkningar som baseras på den i tillståndsansökan redovisade referensutformningen¹, Bilaga 3. SVAB har dessutom låtit genomföra en översiktlig analys av möjliga siktlinjer och landskapspåverkan, Bilaga 4, för att beskriva hur synliga kvarvarande verk kan komma att bli från området norr om ansökansområdet.

SVAB vidhåller i övrigt sin ansökan och de villkorsförslag som redovisas i tillståndsansökan.

B. Länsstyrelsen Västernorrland

Länsstyrelsen Västernorrland ("Länsstyrelsen") bedömer att det aktuella området kan vara lämpligt för vindkraftsetablering, förutsatt att tillräckligt skydd för rennäringen kan säkerställas, att villkor föreskrivs för att minimera påverkan på hydrologin, förekommande naturvärden och vattenområden/vattenförekomster, att tillräckligt skydd för fågellivet kan säkerställas, samt att tillräckligt skydd för förekommande kulturvärden kan säkerställas. SVAB menar att verksamheten med den omfattning och utformning som redovisas i detta yttrande, samt de villkor som SVAB föreslår, tillgodoser de potentiella motstående intressen som Länsstyrelsen påtalar.

Länsstyrelsen framför ett antal synpunkter på vissa vägdragningar som redovisats i Alternativlayout A (bilaga 2 till kompletteringen). Enligt Länsstyrelsens uppfattning innebär vägsträckningarna passage över vattendrag och våtmarker vilket kan utgöra anmälningspliktigt eller tillståndspliktigt vattenverksamhet. SVAB erinrar inledningsvis om villkorsförslag 4 som innebär att förslag till bland annat nya vägsträckningar ska redovisas för tillsynsmyndigheten för godkännande senast tre månader innan anläggningsarbetena påbörjas. De vägsträckningar som redovisas i ansökningshandlingarna ska alltså inte uppfattas som slutliga, utan utgör snarare

---

¹ SVAB ansöker i första hand om ett s.k. boxtillstånd som innebär att vindkraftverken får placeras fritt inom ansökningsområdet med de begränsningar som framgår av Bilaga 1 och 2. Som underlag för bedömning av miljöpåverkan av boxtillståndet SVAB redovisat en referensutformning av vindkraftsanläggningen i tillståndsansökan. För att det ska vara möjligt att jämföra ljudutbredningen mot vad som redovisats i ansökan, så utgår de uppdaterade ljudberäkningarna från samma referensutformning.

exempel på hur vägnätet skulle kunna utformas för att minimera påverkan på naturvärden m.m. Generellt har dessa exempel utformats för att så långt möjligt undvika våtmarker och vattenområden, men i vissa fall går vägsträckningarna i kanten av våtmarkerna. I vissa fall har alternativa vägsträckningar redovisats. I Bilaga 5 kommenteras närmare de särskilda vägdragningar som Länsstyrelsen framför synpunkter på. SVAB vidhåller att verksamhetens påverkan på våtmarksmiljöer och andra naturvärden kommer att bli begränsad och att det finns förutsättningar att i samband med detaljprojekteringen utforma vägnätet på ett sätt som minimerar påverkan.

SVAB erinrar om att ansökan i första hand avser ett tillstånd enligt en boxmodell där vindkraftverk, väg- och ledningsdragningar och andra anläggningar ska få uppföras inom ansökansområdet med de begränsningar som följer av villkorsförslag 3 samt den tillhörande kartan över undantags- och hänsynsområden. SVAB menar att en sådan utformning av det ansökta tillståndet skapar bättre förutsättningar att i samband med detaljprojekteringen ta hänsyn till och undvika ingrepp i naturvärden och på så sätt ytterligare minimera verksamhetens påverkan på dessa.

Länsstyrelsen anser att det ska säkerställas att vindkraftsetableringen inte kommer att försvåra rennäringen på ett betydande sätt. I sammanhanget betonar Länsstyrelsen att det bör beaktas att rennar uppvisar en undvikelseeffekt inom ca 5 km från vindkraftverk. SVAB delar Länsstyrelsens uppfattning att hänsyn måste tas till rennäringens bedrivande. Bevarande av den samiska kulturen och rätten att bedriva rennäring är lagstadgad. För att nå energiöverenskommelsens mål om 100 procent förnybar elproduktion i Sverige år 2040 är det nödvändigt med en vindkraftsutbyggnad i hela landet. Precis som för rennäringen finns många hinder även för vindkraftsnäringen som gör att antalet lämpliga lokaliseringar begränsas. Hela norra Sverige, mer än hälften av landets yta, ingår i någon samebys betesområden och därför måste de båda näringarna finna sätt att samexistera för att en hållbar utveckling skall vara möjlig. Att samlokalisera vindkraft till samebyns ytterområde som dessutom, enligt samebyn, är ett område som inte har nyttjats sedan lång tid tillbaka och som innehar låga värden för rennäringen (se tillståndsansökan avsnitt G.6) måste anses vara att föredra framför att vindkraftparker sprids ut på ett större geografiskt området och då kanske även närmare samebys kärnområden och riksintresseområden. I aktuellt område pågår dessutom även rationellt skogsbruk och det finns bebyggelse och vägar inom hela området med omnejd. Samlokalisering innebär även en effektivare kraftöverföring då elnät, som också utgör en påverkan på rennäringen, i större grad kan samlokaliseras för att minska intrånget.

Länsstyrelsen anser vidare att SVAB bör redovisa på vilket sätt SVAB kommer att säkerställa att tillräcklig hänsyn tas till fjällvråk. SVAB har låtit genomföra en inventering av fjällvråk (bilaga 7 till miljökonsekvensbeskrivningen). De undantagsområden som anges i bilaga 1 innebär att inga vindkraftverk kommer att uppföras närmare än 1 km från identifierade boplatser för fjällvråk. SVAB menar att vederbörlig hänsyn därmed kommer att tas.

Slutligen framför Länsstyrelsen att det finns stor potential för lagskyddade fornlämningar i området, varför en arkeologisk utredning måste genomföras innan framtagandet av en slutlig layout. Därtill bör även statusen på förekommande fäbodan utredas eftersom kulturmiljölagen har ändrats sedan registreringen vid fornminnesinventeringen. SVAB kommer att låta genomföra arkeologiska utredningar i enlighet med kulturmiljölagen innan den slutliga layouten fastställs.

C. Bygg- och miljönämnden i Ånge och Bräcke kommuner

Bygg- och miljönämnden i Ånge och Bräcke kommun (**"Bygg- och miljönämnden"**) anser att igångsättningstiden ska begränsas till maximalt fem år istället för tio år, eftersom förutsättningarna för vindkraftsetablering i området kan förändras under tio år. SVAB konstaterar att det tidigare har varit vanligt att föreskriva en igångsättningstid på fem år i tillstånd för vindkraft. Erfarenheten visar dock att det snarare är regel än undantag att det tar mer än fem år att driftsätta en vindkraftpark med hänsyn till bland annat behovet av elnätsanslutning (med föregående koncessionsprövning), investeringsbehov m.m. Det gäller särskilt för vindkraftsanläggningar av Storåsens storlek. Flera projektörer har på senare tid nödgats att ansöka om förlängning av igångsättningstider för ett stort antal vindkraftparker vilket innebär en belastning både för projektörer, tillståndsmyndighet och remissinstanser. SVAB vidhåller därför den föreslagna igångsättningstiden.

Bygg- och miljönämnden anser även att det vindkraftverk som placerats ca 700 meter från det fritidshus som är lokaliserat vid Hångstaörns nordöstra strand ska strykas, alternativt flyttas så att ett avstånd om minst 1000 meter uppnås. SVAB konstaterar att genomförda ljudberäkningar, Bilaga 3, visar att den ekvivalenta ljudnivån vid fritidshuset som högst kommer att uppgå till 37 dB(A), även med beaktande av kumulativt ljud från andra vindkraftparker i närheten. Mellan stugan och vindparken är även en bred skogsridå och utblickarna från stugan är riktade ut över sjön och således bort från vindkraftparken. SVAB vidhåller därför ansökan om att få uppföra vindkraftverk i det aktuella området.

Bygg- och miljönämnden anser slutligen att de två vindkraftverk som placerats på Gräsberget ska strykas, med anledning av att den avsidens placeringen kan skapa ett fragmentariskt intryck i landskapsbilden. I och med de justeringar av ansökan som nu har gjorts kommer inga vindkraftverk att uppföras i den nordvästra delen av ansökansområdet, där Gräsberget är beläget. Bygg- och miljönämndens synpunkt är därmed tillgodosedd.

D. Övriga myndigheter

Sametinget yttrar sig om vindkraftens generella påverkan på rennäringen, och anser att om tillstånd meddelas för aktuell verksamhet måste det finnas skadeförebyggande åtgärder och villkor som garanterar att fortsatt ekonomisk och ekologisk hållbar renskötsel kan bedrivas i samebyn. SVAB hänvisar till vad som anförs beträffande påverkan på rennäringen i avsnitt B ovan.

Trafikverket har ingen erinran mot den ansökta verksamheten, men lämnar vissa upplysningar om bl.a. vägnätets standard, tillstånd som kan behövas enligt väglagen, och påverkan på järnväg och luftfart, vilka SVAB kommer att beakta vid detaljprojekteringen. SVAB kommer också att ta fram en transportplan som kommer att lämnas in i ett senare skede.

Svenska Kraftnät har ingenting att erinra mot den ansökta verksamheten, men framför upplysningsvis synpunkter relaterade till utbyggnad av infrastruktur för el. SVAB kommer under detaljprojekteringen att beakta de rekommendationer som Svenska Kraftnät ger i sitt yttrande. SVAB noterar vidare Svenska Kraftnäts önskemål om säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och kraftledningar och kan konstatera att det inte finns någon befintlig kraftledning i sådan närhet av verksamhetsområdet.

Luftfartsverket har ingen erinran mot den ansökta verksamheten, men har inte analyserat konsekvenserna för påverkan på flygplatser. Som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen berörs inga flygplatser av den ansökta verksamheten.

E. Jijnjevaerie sameby

Jijnjevaerie sameby anser i första hand att tillstånd inte ska meddelas eftersom den ansökta verksamheten är belägen inom samebyns reservbetesområde och utgör vinterland. Samebyn menar att en vindkraftsetablering skulle vara negativ för ett framtida utnyttjande av området för vinterbete. I andra hand anser samebyn att ett tillstånd ska förses med ett antal villkor till skydd för rennäringen, bland annat uppförande och underhåll av en uppsamlingshage med lasthage,

lastanordning och sjukhage för en vintergrupp samt en anläggning för foderförvaring och utrustning, plogning, bekostande av utfordring och veterinär. Därtill förordar samebyn villkor om tillfällig avstängning av vindkraftverk.

SVAB hänvisar till vad som anförs beträffande påverkan på rennäringen i avsnitt B ovan och tillägger följande. SVAB lägger stor vikt vid att hitta lösningar som leder till att vindkraft vid Storåsen och eventuell framtida rennäring i området skall kunna samexistera. SVAB har under projektets gång vid flera tillfällen haft kontakt med Jijnjevaerie sameby för att diskutera en fungerande form för samexistens för de två näringarna. En utredning som beskriver vindparkens förutsedda påverkan på rennäringen har genomförts och kommunicerats med samebyn samt bifogats tillståndsansökan. I utredningen framgår att det aktuella området för vindpark Storåsen inte har använts som betesmarker på mycket lång tid samt att om det någon gång i framtiden skulle bli aktuellt som vinterbetesmark så måste flytt av renar till området ske med hjälp av lastbil på grund av hinder som vägar, bebyggelse och reglerade vattendrag.

Delar av de villkor som föreslås av Jijnjevaerie sameby bedöms snarare vara kompensationsåtgärder för annan verksamhet i samebyns kärnområden än villkor som är kopplade till den aktuella vindkraftsparkens påverkan på rennäringen. Konsekvenserna för rennäringen av den ansökta verksamheten är alltför begränsade för att motivera så pass omfattande och ingripande villkor som samebyn föreslår. Ett villkor om tillfällig avstängning av verk föreskrevs av miljöprövningsdelegationen i tillståndet för Björnbergets vindkraftspark, men upphävdes sedermera av Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt då det ansågs för ingripande (dom 2018-07-09 i mål M 947-17). SVAB vidhåller därför föreslagna villkor avseende rennäring.

F. Föreningar och enskilda

Naturskyddsföreningen Sundsvall Ånge tillstyrker att ansökan beviljas, men framför synpunkt på att det saknas motivering till varför ansökan i vissa delar avviker från översiktsplanen. SVAB hänvisar till miljökonsekvensbeskrivningen avsnitt 4.1. Som framgår härav följer ansökan översiktsplanens riktlinjer i samtliga avseenden förutom avståndet till ett enstaka fritidshus samt avstånd mellan vindkraftsparker. Såvitt avser avståndet till fritidshuset vid Hångstaörn hänvisas även till avsnitt C ovan.

Närboende vid Lillmörtsjön har motsatt sig vindkraftsetablering med hänvisning till bland annat påverkan på naturliv, jakt, fiske, besöksnäring, rennäring samt ljudpåverkan vid bostäder. Redovisade fotomontage har också ifrågasatts. I och med de justeringar som SVAB nu gjort

kommer avståndet mellan Lillmörtsjön (byns centrum) och närmaste vindkraftverk att vara ca tre kilometer. Enligt de uppdaterade ljudberäkningarna kommer den ekvivalenta ljudnivån vid bostäderna i Lillmörtsjön till följd av vindkraftsetableringen att som högst uppgå till 32 dB(A) (33 dB(A) med beaktande av kumulativa effekter från andra vindkraftsanläggningar). Ljudnivån kommer således att ligga långt under 40 dB(A).

Från Lillmörtsjön erbjuder terrängen inga längre utblickar mot vindkraftsparken. Efter genomförda justeringar hamnar höjdryggen Gräsberget mellan byn och vindkraftområdet. Eftersom Gräsberget är betydligt högre än terrängen vid Lillmörtsjön kommer höjden utgöra en barriär som tillsammans med omgivande terräng och vegetation medför att landskapspåverkan vid Lillmörtsjön bedöms bli obetydlig.

Vad gäller påverkan på naturliv, jakt, fiske m.m. hänvisas till miljökonsekvensbeskrivningen.

Medelpads ornitologiska förening har ställt ett antal frågor kring utredning om förekomst av skogshöns samt tjäderspelsplatser. Inventering av skogshöns har genomförts och redovisats i kompletteringen. SVAB har åtagit sig att inte uppföra några vindkraftverk inom 500 meter från en identifierad spelplats för tjäder och vissa andra områden enligt inventerarens rekommendationer, samt att iaktta vissa begränsningar vad gäller anläggningsarbeten. Vidare påtalar föreningen behovet av att skydda smålommar i Örstjärnen och Tjärnmyrtjärn. SVAB vill påtala att båda dessa tjärnar ligger utanför ansökansområdet och att inga vindkraftverk kommer att uppföras inom ett avstånd av två km från dessa. SVAB menar att erforderliga skyddsåtgärder därmed kommer att vidtas.

Malmö den 8 maj 2019
STORÅSEN VINDKRAFT AB, genom

Martin Johansson
(enligt fullmakt)

Bilagor:

1. Karta över undantagsområden
2. Karta med förklaringar till undantagsområden
- 3a-b. Uppdaterade ljudberäkningar
4. Översiktlig analys av möjliga siktlinjer och landskapspåverkan
5. PM, kommentarer gällande vägpassager vid vatten och naturvärden